

Večernik

Leto I. (VIII.), šte. 113

Maribor, sobota, 17. septembra 1927

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.400

Velja mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš po tarifu

Oglaš sprejema tudi oglašni oddelak »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Vukičevići križi in težave

Blejski pakt postane na brže Vukičevićev grob — Za ustvaritev vlade naci onalne unije

BEOGRAD, 17. septembra. O včerajšnji važni konferenci med Ljubo Davidovićem in zunanjim ministrom dr. Marinkovićem se poroča, da se je zunanji minister dr. Marinković še vnaprej zavezal, da se bo v vseh načelnih odločitvah ravnal po sklepih parlamentarnega kluba Demokratske Zajednice. Z drugimi besedami: Davidović je v poslanskem klubu druge najmočnejše parlamentarske skupine gospodar položaja.

Dr. Marinković je izjavil zastopnikom časopisja, da je sicer njegova osebnostna želja, da se obdrži sedanja koalicija in njen delovni program, vendar se bo moral sedanjim ministrski predsednik Vukičević najbrže umakniti.

Radikali so zelo razburjeni, ker so računali z razkolom Demokratske Zajednice in takojšnjim vstopom Slov. ljudske stranke v vlado. Blejski pakt smatrajo zato kot pogreško par excellence, ker bi moral dr. Korošec pred svojim vstopom v vlado izvršiti svojo obveznost glede spojitve radikalov in klerikalcev.

Ker pa skoro ni upanja, da bi mogel dr. Korošec izpolniti svojo obljubo, je sedaj ministrski predsednik Vukičević

v silni zadregi. Včeraj je odposlal v Ljubljano poštne ministra dr. Vlačika Kociča, da vpliva na dr. Korošca v tej smeri. Toda, čim je dr. Korošec zvedel za to, je odpotoval takol v Beograd, tako da sta se oba politika križala.

V splošnem se domneva, da je izvedba Blejske pogodbe nemogoča. Usoda ministrskega predsednika Vukičevića se smatra kot zapečaten, tembolj, ker so tudi radikalni centuramaši za njegov odstop, da se omogoči potem čisto parlamentarna večina.

V radikalnih krogih že prevladuje mnenje, da je sodelovanje med Vukičevićem in Davidovićem skoro izključeno. Vrh tega se radikalji boje, da bi se ustanovil parlamentarni demokratski blok, pri čemur bi bili potisnjeni radikalji v opozicijo.

Položaj je sedaj sledeči: Radikalji bodo najbrže žrtvovali ministrskega predsednika, da morejo potem nadaljevati pogajanja z Demokratsko Zajednico glede nadaljnjih točk skupnega delovanja. V tem slučaju pa bi vstopili v vlado tudi samostojni demokrati in radikalci. Taka vlada bi stopila pred skupščino kot »vlada narodne unije«.

Radikalske volilne številke v Sloveniji

Družba političnih konjunkturistov — Kaj pomeni radikalna številka v Prekmurju?

Maribor, 17. septembra.

Slovenski radikali, ki se tolčejo na prsa kot člani »najmočnejše stranke«, so dejansko skupina političnih konjunkturistov in avanturistov. Jih je le peščica, tako da niti v Ljubljani niti v ljubljanskem volilnem okrožju niso imeli svoje kandidatske liste. V mariborsko-celjskem volilnem okrožju so postavili svojo listo, ker so računali, da bo pri teh volitvah Prekmurje pod pritiskom vladnega aparata dalo radikalom toliko kroglic, da bodo prilezli do mandata. Zakaj v ostalem delu našega volilnega okrožja radikalji, čeprav so imeli samo v Mariboru razdeljenih nad 1000 izkaznic s Pašičevo brado, ter vkljub temu da imajo v Celju tudi vsled politične konjunkturre trenutno svojega župana, niso mogli računati na znaten prirastek.

Volilne številke so dokazale gornje trditve. Prekmurje je teren, kjer masa še vedno fluktuira ter imata tam samo dve stranki svoj stalen kader: Samostalni demokrati in SLS. SLS je v tem ozemlju, ki je bilo skozi stoletja pod madžarskim pritiskom in katerega prebivalstvo je politično neizšlo, in vsled madžarskega sistema tudi kulturno zaostalo, močna in bo ostala tudi še za dolgo dobo najmočnejša politična skupina. Zlasti še iz razloga, ker vidijo Prekmurci, zlasti katoličani, v Kleklu nekaj višjega in govorijo o njem celo kot »svetniku«. Samostalna demokratska stranka je prišla v Prekmurje šele po prevratu. Njeno delo je sistematično, brez pretiravanja, radi tega raste njena številka le počasi. Vendar pa ima stranka danes v celnem Prekmurju svoj stalni kader okrog 2000 volilcev, kateri so glasovali za SDS kljub raznim mahinacijam že pri prejšnjih in zopet tudi pri teh volitvah. Tega kadra zavednih in odločnih volilcev, pristavev stranke, ne more nihče več premočiti in ne odvzeti.

Radikalna lista je dobila pri volitvah leta 1925. v Prekmurju 258 glasov, pri letošnjih volitvah pa 3346 glasov. Odkod ta ogromen narast? Ali so to res zavedni pristaši radikalne stranke? Kdor pogleda politično zgodovino Prekmurja od prevrata naprej, se bo z nasmehom odvrnil od radikalnega konjunkturista, ki ti bo bahavo naglašal napredek slovenske radikalije. Zakaj vsak slepec mora videti, da je te glasove dala radikaljski listi popolnoma slučajno ona fluktujoča masa, ki je šel. 1925 in tudi pri letošnjih oblastnih volitvah dala Radiću krog 5000 glasov, pr sedanjih skupščinskih volitvah pa v celnem Prekmurju komaj 500. Kdor pozna razmere v Prekmurju, ve tudi dobro, kako je do tega prišlo: Prekmurska masa je stala od leta 1923 pod sugestijo Radićevih obljub o republiki, o vrnitvi pod Madžarsko, o odpravi davkov in podobnih stvarih. Po štirih letih se je ta masa naveličala Radićevih obljub in nekdo je vrget med njo geslo: Oklenimo se najmočnejše stranke v državi, volimo radikale! To geslo je šlo kakor ogenj skozi vso Prekmurje, podžigali so ga še radikaljski agitatorji, ki so bili iz Beograda zasipani z denarjem in so ustrašovali volilce tudi z grožnjami glede agrarne

zemlje in drugimi. Jasno je, da je radikalna škrinjica v Prekmurju zgolj slučajna, trenutna in da bo skoraj gotovo že pri prihodnjih volitvah vrženo med prekmursko maso zopet drugo geslo.

V ostalem delu našega volilnega okrožja so radikali ostali prilično pri svoji številki iz leta 1925, čeprav so n. pr. s pomočjo občinskega aparata v Celju dvignili svoje število od 48 na 245 in tudi še po nekaterih drugih krajih baš s pritiskom na državne nameščence. Saj je značilno, da se je n. pr. v mariborski pisarni radikalne stranke javilo na dan volitev nad 800 oseb, ki so podale izjavo, da so volile radikalno listo, kroglic v radikalni škrinjici pa je bilo komaj okrog 300.

Voditelji slovenske radikalije v mariborsko-celjskem volilnem okrožju se bodo napram centrali bahavo trkali na prsa, češ poglejte, kako smo napredovali. Dejansko pa slovenska radikalija pomeni malo več, kakor Zagorski, ki je svoje glasove spravil vsaj brez kakoršnegakoli pritiska. Ako bodo v vodstvu radikalne stranke v Beogradu na krmilu uvidni ljudje, bodo prišli po hladnem prevdanku položaja do prepričanja, da jim številka, pridobljena tokrat v našem volilnem okrožju, niti ni v čast, niti jim ni v korist ter da je slovenski del njihove stranke le bolna veja na drevesu narodne radikalne stranke. Bolna tem bolj, ker je tudi nacionalno nezanesljiva, kakor kaže slučaj Ravnik-Mühleisen in mandat v oblastni skupščini, in kakor dokazujejo tudi razne druge kupčije n. pr. s pridobivanjem državljanstva za Avstrije itd. Politično pustolovstvo slovenske radikalije je prav dobro karakteriziral eden izmed voditeljev v Mariboru po razglasu izida volitev v veliki županiji. Ko so ga vprašali, kje ima slovenska radikalija mandat, je cinično izjavil, da velja za slovenske radikale znani črnogorski izrek, da je »nas in Rusov nad sto milijonov«. Ta izjava pač najbolj dokazuje, da so slovenski radikali res družba političnih konjunkturistov. In taka stranka ne more imeti bodočnosti!

Tržne cene v Mariboru

Na današnji trg so pripeljali špeharji na 25 vozeh 71 zaklanih svinj, kmetje 36 vozov krompirja, 12 vozov čebule 8 vozov kumare in 16 vozov krme. Cena krmi se je nekoliko dvignila.

Krompir Din 1'25—1'50 kg, čebula 2—2.50, zelje 1—1.50.

Žito: pšenica Din 2'50 za liter, ječmen 1'75, oves 1'50, koruza 2'50, proso 1; fižol 2'50 Din.

Perutnina: kokoši 40—50, piščanci par 40—50, race 25—35, gosi 60—120, purani 60—70.

Zelenjava: ohrovt 0'25—1'50, kislj zelje 4.50, karfiola 2—3, kislj repa 2, buče 1—3, glavna salata 0.75—1, endivja 0.25—1, špinača kupček 1, gobe 2.50.

Sadje: jabolka 5—7, hruške 6—8, slive 4—7, breskve 7—10 Din.

Mleko 2.50, smetana 10—14, maslo surovo 36—40, čajno 60—65, kuhano 48—50, jajca 1.50, med 25—35.

Francija zahteva odpo. lic Rakovskega

PARIZ, 17. sept. Ministrski svet bo na svoji današnji seji sklenil predlagati moskovski vladi, da odpokliče pariškega sovjetskega veleposlanika Rakovskega. Vendar pa francoska vlada za slučaj, da Moskva ne bi sprejela tega predloga, ne bo izvajala nadaljnjih posledic.

Medparlamentarna unija Male antante

PRAGA, 17. sept. Meseca oktobra se bo vršila tu konferenca češkoslovških, jugoslovanskih, francoskih, rumunskih in poljskih parlamentarcev, da se ustanovi interparlamentarna unija Male antante.

Rusija za obnovitev odnosov z Anglijo

LONDON, 17. sept. V diplomatskih krogih se naglašja, da je izvršila sovjetska vlada nove korake za obnovitev diplomatskih odnosov z Anglijo. Sovjeti so celo pripravljene zavezati se s posebno pogodbo, da opuste vsako nadaljnjo komunistično propagando na angleškem ozemlju. Ker je tudi angleška javnost za obnovitev pogajanj z Rusijo, ni izključeno, da bo angleško-ruski spor kmalu likvidiran.

London v vodi

LONDON, 17. sept. Včeraj se je nad mestom pretrgal oblak. V severnem delu mesta je nastala v trenutku prava povodenj in so morali na več cestah promet popolnoma ustaviti.

KOMUNISTIČNA REVOLTA NA LITAVSKEM STRTA.

BERLIN, 17. sept. Po poročilih litavskega notranjega ministrstva se je vladi posrečilo, da je popolnoma zadušila komunistične revolte.

Otok — izginil

Hidrografični urad Zedinjenih držav poroča, da je nenadno izginil eden od manjših otokov med Hon Kongom in Manilo. Otok, je moral biti vulkanskega izvora in je bil slovit kot zaveščišče nevarnih morskih roparjev. Vodja roparske družbe je bil Mahla Dalek. Čegar ime so že več let s strahom izgovarjali prebivalci velikega Catwick-otočja. Roparsko tolpo so tvorili Kitajci in Malajci. Sedaj je pa morje zagrnilo otok in njegove nevarne prebivalce.

Smrtna nesreča obešenca

Blizu Versaillesa so našli delavci, ki so zaprsleni pri gradnji erodrona Villaconblay, truplo neznanca in obvestili o zagoretem slučaju policijo. Na kraj nesreče je bila odposlana komisija z zdravnikom, ki je pregledal mrtveca, na katerem ni bilo nobenih znakov nasilja ali poškodb. Truplo je ležalo tik ob stebru električne napeljave in zdravnik je ugotovil, da je neznanec postal žrtev električnega toka. Poleg trupla je ležal površnik in klobuk, v žepu sukrje pa je imel 3 metre dolgo vrv in pismo, v katerem pravi: »Ne poizkušajte, kdo sem, ker bo ves trud zaman«. Brez dvoma se je nameraval neznanec obesiti, ko pa je splezal na omenjeni steber, je prišel za napeljavo visoke napetosti in močan tok mu je pretrgal nit življenja, predno je utegnil postati samomorilec.

Dragocene najdenine v Pompejih.

Iz Neaplja poročajo, da so pri izkopavanjih v Pompejih našli velik, dobro ohranjen zaboj, v katerem je bil kip boga Apolona, srebrne posode in velik umetniško izdelan vrč. Nadba antičnih dragocenosti je vzbudilo med arheologi veliko senzacijo, kajti doslej še niso bili izkopani leseni predmeti.

Naše neodrešene pokrajine

Kako je zanikrno italijansko občinsko gospodarstvo, nam predločuje najbolj tržaško vodovodno vprašanje. Pod Avstrijo je imel Trst, kar je hotel, pa se veliki italijanski mestni gospodarji niso mogli povzpeti do tega, da bi bili zgradili en ali več vodovodov, s katerimi bi bilo mesto preskrbljeno z vodo. Sedaj pod Italijo je položaj slabši, vodovodno vprašanje pa sili po rešitvi tako, da se bo moralo nekaj takoj storiti. Podaštat Arch je v stiskah in težavah in hoče imeti vsaj vodovod iz Ospa, da se odpomore pomanjkanja vode. V letošnji suši je bilo strašno v Trstu, ko ni imel vode. Načrtov je polno in proučavajo jih na milanski političniški, kamor jih je poslal prejšnji fašistični komisar Barduzzi. Stvar se najhujše zopet zavleče v veliko škodo in sramoto Trsta, kakor se tudi zavleče vodovodno vprašanje v Gorici. Komisije so požrle svote, ki bi zadošale za zgradbo enega vodovoda.

Obsodba dveh roparjev. Pred sodiščem v Puli sta bila obsodena roparja Edmondo Bastol in Antonio Belli vsak na 5 let ječe. Napadla sta bila v ulici Sissano v Puli prodajalke tobaka Battoni in ji pobrala denar.

Jetika v Trstu. V 24 letih je umrlo v Trstu za jetiko 22.000 oseb. Od 1903. do 1926. je umrlo v Trstu 114.624 ljudi, od teh za jetiko 21.963. v vojnih letih 1915., 1128, 1916. 1089, 1917. 1178, 1918. 1222. Lani je bilo smrtnih slučajev vsled jetike 669.

Slovenski koloni v Brdih so seveda tudi v fašistični organizaciji. Kmalu bo treba sklepiti nove pogodbe ali na zadnjem zborovanju v Dobrovem se vedno niso mogli zvedeti iz vrst sindikalnih voditeljev, pri čem da so pravzaprav. Bojijo se, da bodo fašistične pogodbe slabše od dosedanjih. Tajnik Chiarelli je tolažil kolone z ustanovitvijo zadru-

ge za industrijalizacijo nekaterih pri delkov.

V Tripolis je poslala fašistična organizacija večje število mladih fantov, avangardistov. Vozijo se s parnikom »Cesare Battisti« fantiči iz tržaške, reške in goriške pokrajine. Mladine je toliko! Kam ž njo? Sprijazni naj sezdelom v koloniji. Tam potrebujejo mladih moči in Julijska krajina jih lahko da obilo!

V Vipavi nameravajo zgraditi bolnico. Podaštat Pacellini organizira veliko dobrodelno prireditve. Darovi prihajajo od vseh strani in tudi prestolonaslednik Umberto je poslal svoj dar, posodo za kavo iz porcelana in srebra.

V Tolminu imajo fašistično knjižnico, ki šteje sedaj nad 1600 zvezkov. Nekaj knjig sta darovala tudi kralj in Mussolini. Tržaški fašistični »Popolo« poroča, da segao drugorodci z vnemo po italijanskem čitju.

Dom »balille« otvorijo v Gorici v kratkem. To bo prvi dom deške fašistične organizacije v Italiji. Na razpolago imajo fašisti Ritterjevo palačo z vrtom na Goriščku. Tja bodo silili posebno slovenske mestne dečke, da bi se toliko hitreje »asimilirali«.

Z Ajdovščino imajo fašistični sindikalisti izredno mnogo posla. Nedavno so sklicali velik delavski shod in Nino Chiarelli, generalni tajnik fašističnih sindikatov v deželi, je navzočemu delavstvu iz Ajdovščine in okolice razlagal, kak blagor jih čaka v fašističnem združenju. Pa tudi grozil je »fanatikom, ki propovedujejo irredentizem SHS«. Trgovci morajo znižati cene in ako tega ne store, jih opozarja, da ima Italija mnogo otkov za konfinkacijo. Ajdovski podaštat je izdal cenik za živila, datiral pa ga je kar za par dni nazaj, radi česar se mu sedaj smejejo vsi, tudi fašisti.

Leta 1923. je policijski komisariat odredil, da morajo izvoščiki čakati na vlake v Kolodvorski ulici ob vrtu gostilne »Pri pošti«. Kljub naraščajočemu prometu so izvoščiki prezrli takratno odredbo in se stalno ustavljali pred glavnim kolodvorom. Da se živahnemu prometu pred glavnim kolodvorom odpomore, je policijski komisariat odredil, da se ima odredba iz l. 1923 v celoti uveljaviti. Odslej bo izvoščikom dovoljeno, da prihajajo pred glavni kolodvor le 5 minut pred prihodom posameznih vlakov. Strogo se bo tudi pazilo na to, da bodo prometna sredstva prihajala na kolodvor z leve strani (od Hrvatske eskomptne banke), odvažala pa v smeri kolodvorske poštnice carinarnice. Zato bo magistrat na vidnih mestih pri trdil svarilne table. Prostor za avto-taksije je določen med stopniščem in kolodvorskimi skladišči, za avtobuse pa tik pred skladišči.

Razen upoštevanja teh določil se bo tudi pazilo na kakovost javnih vozil. V dneh 20.—24. tm. se bo vršil na Trgu Svobode pregled vseh taksijev in izvoščkov z vprego. Onim, katerih vozilo ne bo odgovarjalo zahtevam modernega prometa, se bo stavil rok, da pomanjkljivosti odstranijo, sicer pa se jim bo odvzela pravica izvrševanja obrti z diskvalificiranimi vozili.

Pričakuje se, da bodo korekture v prometnem oziru in poostreitev kontrole nad prometom v mestu, v znatni meri pospešili njegov napredek in znatno pripomogla h ugledu tujskega prometa.

Rudarjeva smrt

V Mežici je našel žalostno smrt v rovu rudar Miha Kolar. Ko je snažil rov od naplave, je prišel v stik z električnim tokom, ki ga je ubil. V rudnikih je dovolj strašnih, nepričakovanih elementarnih nesreč, če pa rudarje ubija povrh še elektrika, mora biti nekje neodpustna krivda. Ali so varnostne naprave pomanjkljive, ali se pa delavcev ne nadzoruje in ne pouči.

Prispevajte za spomenik Kralju Petru v Mariboru

Mariborski in dnevni drobiž

Gospodarsko in politično društvo za V. okraj

ima danes, 17. septembra, ob 20. uri, v gostilni Friedau na Tržaški cesti svojo redno odborovo sejo. — Pridite vsi, ki ste pri volitvah sodelovali. — Predsednik. —

Glavna skupščina družbe sv. Cirila in Meroda

bo letos, kakor je bilo že javljeno, 9. oktobra v Mariboru. Vsa narodna društva prosimo, da posvetijo ta dan delu za našo družbo in opuste vsako prireditve. Zadnje volitve so pokazale, da nam je tu na severni meji pravo narodno delo nujno potrebno. Zato upamo, da bo ta skupščina zopet poživila zanimanje za našo družbo, ki je zadnja leta precej padlo. Stari in mladi narodni borci, 9. oktobra vsi zopet na plan! —

Prošnja načelniku glavnega kolodvora.

Domače in tuje občinstvo, ki vstopa na mariborskem glavnem kolodvoru v različne vlake, pogreša pred vhodom na peron kratkega pregleda odhoda in prihoda vseh potniških in brzih vlakov. Je res, da je na razpolago kakor na vsaki postaji tudi na našem glavnem kolodvoru splošni vozni red. Toda na njem zubi najbolj izurjen poznavalec raznih prog dokaj časa, da najde, kar išče. — Gospodu postajenačelniku gotovo ne bo težko odrediti, da se obesi pred vratarjem posebna pregledna tabela odhoda in prihoda vseh vlakov, kakoršna je n. pr. v Ljubljani že dolgo časa v splošno zadovoljstvo občinstva. — Potnik. —

Pevska društva in njih naraščai.

Naši zbori so pravkar pričeli z rednim delovanjem, prej pa so še povabili ljubitelje pevske umetnosti, da se pridružijo temu ali onemu zboru. V tem trenutku je že približno moč vsakega zbora fiksirana. Prihod damskih moči je zelo časten in dober. Ne more se pa trditi, da bi bilo pri moškem spolu kako posebno zanimanje za umetno petje. Mnogo je v Mariboru izvrstnih pevcev, ki bi s svojimi glasovi dvignili sloves vsakega zbora in ki se za kupico vina tudi prav radi oglašajo. Zakaj se ne javijo ti gosposdi k pevskim zborom? Zakaj se zlasti naša inteligenca tako skrbno izogiblje pevskim dvoranam? Leta 1928 je v Pragi tekmovalje slovanskih zborov. Ali bomo Mariboržani spet tako častno zastopani kot letos v Frankfurtu? —

Šef mariborske policije na dopustu.

Danes odhaja na enomesečni dopust šef tukajšnjega policijskega komisarijata nadsvetnik Vekoslav Kerševan. V njegovi odsotnosti ga bo nadomestoval policijski svetnik g. Pestevšek. —

Nalezljive bolezni v Mariboru.

Mestnemu fizikatu mariborskemu so bili od 8. do 14. tm. prijavljeni sledeči slučaji nalezljivih bolezni v mestnem okolišu mariborskem: 4 slučaji škrlatinke, 3 slučaji davice in 1 slučaj tifusa. Noben slučaj ni bil smrten. —

Ljudska univerza v Mariboru.

Zaradi prav ugodnega odziva (okrog 60 prijavljencev) se otvorita prihodnji ponedeljek zvečer dva izobraževalna tečaja — začetniški in nadaljevalni — v obsegu meščanskih šol. Pristopiti morejo tudi še neprijavljeni. Za slovenske, srbohrvaške in ruske tečaje se sprejemajo prijave. —

Saša Popov v Mariboru.

Bolgarski violonist Saša Popov, ki je lani s svojim nastopom vzbudil največje priznanje in zanimanje, bo koncertiral dne 7. oktobra v Götzovi dvorani v Mariboru. —

Služba za čevljarje in mizarje.

Pri mariborski Borzi dela dobi takoj službo 50 čevljarjev za tovarno v Kranju in 50 mizarjev za tovarno vagonov v Brodu na Savi. —

Orjaški krompir.

Trgovec in posestnik Štefan Renčelj v Pobrežju, nam je poslal na ogled orjaški krompir ki je rasel na njegovi njivi. Tehta namreč nič manj kot 1,28 kg in bi ga imela cela družina več kot preveč za obed. Toda ta orjak ni bil skrit sam pod zemljo, temveč je g. Renčelj izkopal še več komadov v težnadi 1 kg. —

Trgovska nadaljevalna šola Trgovskega gremija v Mariboru.

Vpisovanje učencev in učenk v trgovsko nadaljevalno šolo v Mariboru se bo vršilo v nedeljo dne 2. oktobra od 10. do 12. ure v prostorih državne trgovske akademije na Zrinjskega trgu št. 1, I. nadstropje, v sobi št. 28. Pri vpisovanju je predložiti zadnje šolsko izpričevalo in dve izpolnjeni rodovnici, ki se dobijo pri trgovskem gremiju ali v trgovini V. Weigl. Novinci morajo imeti razen tega še potrdilo gremija, da so tam vpisani kot vajenci. Sprejemni in ponavljalni izpiti se prične v ponedeljek, dne 3. oktobra točno ob 15. uri (ob treh popoldne). Ustmeni izpiti se končajo v torek, 4. okt. zvečer, nakar se razglasi definitiven sprejem novih učencev. Reden pouk se prične v sredo, dne 5. okt. ob 15. uri. —

Tatvina v hotelu.

Včeraj je bila aretirana v nekem hotelu Matilda N., ki je v dopoldanskih urah svojemu nočnemu prijatelju izmaknila 300 Din in pobegnila. Oddana je bila sodišču. —

Nesreča na dnini.

Dinarica Amaliija Štefek iz Spodnjega Gabernika, občina Kostivnica pri Šmarju si je včeraj na dnini zlomila desno nogo. Z nogo je prišla pod voz poljskih pridelkov, ki se je po nesreči prevrgel. Pripeljali so jo v mariborsko bolnico. —

Težka nesreča starke.

Zasebnica Amaliija Pihler, stara že 80 let iz Slovenske Bistrice je padla tako nesrečno med svojim domačim delom, da si je zlomila desno nogo. Zdravi se v mariborski bolnišnici. —

Umrla je

včeraj popoldne Marija Krajnc, soproga železničarja, stara 57 let. Pogreb bo jutri popoldne ob štirih. —

Prof. H. Družovič

poučuje klavir, violino in teorijo. Koncertna pevka Mila Družovičeva solo-petje. Krekova ulica 14 II. —

Jiraskov »Oče«.

Kot 17. zvezek je izdala Tiskovna druga v svoji zbirki »Ode« prevod Jiraskove trdečanke »Oče«. A. Jirasek, ki je češkemu narodu v svojih številnih romanih ustanovil pravo nacionalno epopejo, je v tej svoji drami posegel v sodobno življenje na vasi. Z markantnimi potezami nam predstavi nekaj vaških oseb, brez vsake iskanje originalnosti, živih in resničnih. Brez prisiljene efektnosti nam naslika pretresljiv konflikt med očetom in sinom: med samogoltnim sebišnim, licemersko pobožnjaškim očetom ter vrlim, idealnim sinom. Ta konflikt se naposled razvije do naravnost klasične tragičnosti, kar daje dramatično umetniško vrednost. Ker je delo vzlic temu prav lahko vprizorljivo in ne stavi niti igralcem niti režiserju nikakih posebnih težkoč, ga zaradi visoke umetniške cene, kakor tudi zaradi plemenite tendence, ki tiči v drami, zlasti našim diletantskim vaškim odrom najtopleje priporočamo. Delo je poslovenil pisatelj Fran Albrecht in stane Din 14, s poštnino Din 15. —

Sokol pri Sv. Lovrencu na Pohorju.

Glede na včerajšnjo notico o društvenem nastopu Sokola pri Sv. Lovrencu na Pohorju dne 18. t. m. se nam naknadno poroča, da se društveni nastop ne vrši, pač pa priredi Sokol pri Sv. Lovrencu na Pohorju dne 9. oktobra vinskotrgatev v gostilni g. Skačej. —

Odbor Kola Jahačev

ima v torek, 20. t. m. ob 20.30 sejo v Narodnem domu, I. nadstropje in se k tej vsi člani odbora uludno vabijo. —

Dr. Valerija Valjavec

se je preselila iz Maistrove ulice 13 na Aleksandrovo cesto 6 (Zadružna gospodarska banka), ter ordinira od 8.—9. in 14.—16. ure. —

Skavti!

»Svetovidova četa« ima svoj prvi redni sestanek v l. 1927.—28. v nedeljo, 18. septembra ob 10. dop. v državni realki. Sestanek je obvezen za vse skavte in rovere (dosedanje člane). Vabljene so tudi vsi, ki se nameravajo vpisati v našo organizacijo! — Četovodja

Porotno zasedanje v Mariboru

Radi obilega posla, ki ga ima tudi sodišče pri vsakokratnih volitvah, je bilo letošnje jesensko zasedanje mariborskega porotnega sodišča določeno nekaj kasneje kakor običajno. Imena ljudskih sodnikov, ki bodo odločali tokrat o krivdi ali nekrivdi obtožencev, smo že objavili kmalu potem, ko so bili izzrebani. Za enkrat je razpisanih razprav za pet ali šest dni.

V ponedeljek 26. tm. bo razpravljala porota pod predsedstvom predsednika okrožnega sodišča g. dr. Žiherja o hudodelstvu umora, ki ga je obtožen Jožef Šilak. Zaslišanih bo tu 20 prič. — V sredo 28. tm. bodo stali pred porotniki: Ivan Blažek radi težke telesne poškodbe, Ivan Zdravec radi uboja, Franc Litrop, Štefan Bizjak, Ciril Stanek in Fr. Filipič radi tatvine. Razprave bo vodil vdss. g. Guzelj. — V četrtek 30. tm. bodo na vrsti naslednji slučaj: Ivan Polajžar radi uboja, Ana Osvald radi detomora in Miha Menoni radi hudodelstva pomeverbe na ptujskem magistratu. Predsednik bo vdss. g. Posega. — V soboto dne 1. oktobra se bosta zagovarjala Edó Rup in Pavel Dertnik radi zločabe uradne oblasti, Franc Rojko in Oton Vokač pa radi pomeverbe. Predsednik senata vdss. g. Guzelj. — V ponedeljek 3. oktobra bo pod predsedstvom dss. g. Deva razprava proti Rudolfu Stanetu, ki je obtožen hudodelstva požiga. — Razen naštetih bo razpisanih še nekaj slučajev. Zadnji dan zasedanja pa bodo sodili četvorico, ki je obtožena umora finančnega stražnika Janka Resnika. —

Za izboljšanje prometa v Mariboru

Glede na stalno naraščanje ne le avtomobilskega temveč prometa sploh, so merodajne oblasti ukrenile vse potrebno, da se razne ovire in nedostatki, ki so doslej preprečevali normalni razvoj in glavni namen modernih prevoznih sredstev — ekonomsko izrabo dragocenega časa, vsaj omeje, ako ne popolnoma odstranijo.

Še nekaj fragmentov iz mariborske historije, najdenih leta 3.165

Četrti odlomek: Preiskal vitez Tihomir, predsednik akademije »Rdeči pilot« s pomočjo veleučnega profesorja Tihega Molka Radivoja, ki je prispeval k naši razpravi predhodni tretji odlomek, v katerem je manikalo 122 vrst. Ta voz se je v korist historije naroda slovenskega po zaslugi našega profesorja in znanstvenika izpopolnila. V 122 vrstah je vitez Tihomir s pomočjo kemičnega radio-analize in s pomočjo spiritizma razbral sledeče: . . .

Tvrdo »SLS« so vodili žreci, ki se niso ženili, pač pa so bili poligamisti. . . Ta firma, ki si je prisvojila (alias: priporila) naslov vere, je prešla v današnji političizem. Po zelo natančnih nedvomnih podatkih se je konkurz te delniške družbe izvršil 1. 1975, ostanek te bogoslovne in bogokletne delniške družbe pa so veliki močje kontinenta uničili s pomočjo strupenih plinov, katere so prinesli iz Ljubljane, kjer so se v nekem zavodu »Virtuti ac musis« vzgajali veliki duhovni in komercialni svetniki vsemogočne firme, ki je 1. 1927 — dobila naslov »Brezmadežna SLS« . . .

S pomočjo elektrike, s katero so naši predniki nasitili zračne plasti, se je ustanovil današnji družabni red . . . Od leta 1975 (alias 1935) pa o tej firmi ni našli nobenega sledu, kar daje upravičeni razlog za konkluzijo, da je tega leta ta delniška družba skrahirala in doživela svoj bankrot. Dognano je, da se je s svojimi družabniki poravnala na 54% tedanje valute.

Peti odlomek, našel pod »Baziliko Vee nega Soluca« mojster »Skrite Vede« (Vojslav) . . . V tistih časih so imeli velikanske gradove z četniškimi celicami, imenovanimi »tresori« — a cela stavba se je imenovala »banka«. Kot poveljniki teh vojašnic so fungirali vojskovodje — direktori, hrabri in razboriti bojevnik, polni elana za dobrobit naroda in Vere, hrabri in izkušeni vojak. Za dva taka viteza se zna, ker se je posrečilo naiti njih imena: prvi Jo Siff Les Kovaque, a drugi vitez Zamorsky (alias Ferenčak). Obadva sta hodila po mestnih ulicah v težkih železnih oklopih, oborožena s sulico in ščitom . . . Mesčani so se bali teh mrkih vitezev in vod, trgovci so pred njimi trepetali, edino tistodobni pisatelji so v teh ljudeh videli svoje dobrotvorne mecene; kajti po neizpodbitnih dokazih so bili takratni pesniki in pisatelji vsako leto obdarovani s posebnimi publikacijami, zvanimi z danes neznanim izrazom »Računski zaključek in bilanca«. Danes se sicer ne ve, v čem je bila ta dobrota oz. kako so bile te publikacije izdelane, samo eno se more trditi z vso sigurnostjo, da so si pesniki in pisatelji tiste dobe utesili ob njih svojo željo in glad. Kadar pa so se ti mrki vitezi razjezili, takrat je celo tistodobno časopisje bridko zaplakalo. Z njim je plakal dobri, bogudani narod slovenski pod vodstvom Antona Biserjanskega, kaplana in ministra v pokoju, spovednika špansko-carice Zite in liferanta ženskih svilenih nogavic iz Amerike. Njemu je bil pokoren celo biskup rimski Bonaventura, kar pomeni, da so v tistem veku pihljali narodu slovenskemu dobri vetrovi. . . Raziskovanje v tem pravcu se nadaljuje —

Šesti odlomek: Našel in razbral pis-mouk Pribislav . . . Tisto leto se je dvignila strašna armada proti drugi sili. Dva voditelja — (po drugih generala cara Dušana Nepodkupljivega) sta mobilizirala veliko vojsko in se udarila radi neke lepe in bogate deklice, slav-nega pokolenja. Po natančnih raziskovanjih, ki so stale naš »Institut Prošlosti« težke milijarde — se je imenovala ta deklica z lepim, blagodnečim slovenskim imenom — Vlada, a po podatkih naše konkurence — Korupcija. Zelo verjetno — ako ne skoraj neizpodbitno je, da se ta deklica imenovala Vlada in ker je današnji vek (l. 3.165) tudi napram konkurenci zelo koncilijanten, smatramo, da je »Korupcija« nekaj pri-mek, ki izraža po tedanji terminologiji veliko ljubeznivost, šarmantnost in je bil po blagozvočni terminologiji tkratnih 14 poznele 8 jugoslovanskih narodov

(vsak narod je imel svojo volilno škri-njico) izraz izredne ljubkosti. Bilo bi nepotrebno tratenje prostora, ako se bi v našem romanu spuščali v znanstveno polemiko, ker je topogledno neizpodbitno dokazano, da je bila ta deklica, zva-na Vlada — izredno lepe zunanosti in brezmadežne preteklosti, a poleg vsega silno premožna. In zaradi te deklice sta zbrala silno vojsko vojvoda Nikola Pašić in Stipa Radič. Zalibog, da se je le po ustimenem izročilu ohranilo do danšnjega veka le dejstvo, da sta oba vojvode iz ljubezni in pred lepoto te čudovito pravilne lepote Vlade vrgla svoje orožje stran ter se poklonila njeni Lepoti in Čednosti. Prevzeta od njene izredne ljubeznivosti sta zapo-vedala vsem oficirjem, da položijo orožje in se poljubila . . . (manika zopet 7 vrst). Veliki duhoven, rimski Nuncij (v pa-pirosu je sicer »de Nuncij Ant«, kar se pa danes težko tolmači) Ant. (?) spo-vednik Zite Parme je tudi vrgel oko na lepo Vlado, vsled česar je nastala nova bitka, v kateri je Nikola Pašić umrl vsled zastrupljenja živcev, a Stipa Radič je bil obsojen, da plača alimente za tri nezakonske otroke lepe Vlade. (Na žalost manikajo zopet podatki, ka-tere pa bomo našli; kajti po zahtevu profesorjskega kolegija v »Institutu Prošlosti« smo manikajočim podatkom na sigurnem sledu). —

Sedmi odlomek, najden od direktoria Peruna) . . . Leta 1927 je bilo mnogo hudobnih ljudi, zlasti v Mariboru, zvali so se uradniki in abonenti. To so bili apaši posebnega tipa. Kljub zelo razvi-temu patriotizmu in nacionalizmu niso plačevali naročnine za svoj list, kar jasno dokazujejo knjige najdene pri ko-panju temelja za sedanji kolodvor ari-ocyklov v dolgi ulici, zvanj danes »Beli Boulevard«. Predlagana je bila od pod-jetja časopisja smrt na električnem stol-u za vse one nemarneže, ki bi radi list čitali zastoni. Pesniki in pisatelji, ki so pisali za to podjetje, niso mogli dobiti plače in honorarja in so hodili po pred-ujeme v »Baziliko Matere Božje«, ki tvori danes temelj za radiopostajo »Ve-liko Zvona«. Profesor »Stare Znanosti Reiko Hlebišlav in vitez Kajzar so bili radi teh zlih tipov prikrajšani na rednih dohodkih, a urednik lista, ki je izhajal točno ob večerni zari — zvan Večer-nik — se je hotel navadno zastrupiti. Dobro je, da je v sedanjem veku kasta malomarnih abonentov popolnoma iz-umrla.

Osni odlomek, našel knez Gromostrel na griču še danes zvanem Kalvarija). In leta 1927 se še nikomur v Mariboru niti v sanjah ni sanjalo, da bo čez borih 100 let (t. j. 1. 2027) drvelo po tistih mirnih, idiličnih ulicah, ki so danes te-melji novega mesta, avtomobili s krili, gnani od radio-elektrike, predhodniki današnjih avtobusov, zračnih fajakterjev in špediterjev, avtocyklov s sosedstvom in pravilno angeljskih kril na prope-lerije, ki jih danes nosi vsak otrok . . . (Manjkalo tri vrste) . . . in deklice, ki so padle, da zopet postanejo device . . .

Deveti odlomek in konec raziskova-nja . . . In zlato solnce je ožarelo nad našimi horizonti romantične Dravske doline. Eden od šopa milijonov žarkov je polnubil v lice ranjena junaka Kosta-njevea in Poldeta, dočim tretjega ni več bilo. Morda je bil ujet. Hrabro sta se borila s turškimi hordami pod ženi-jalnim vodstvom viteza Zamorskega za čast in slavo naroda slovenskega.

Potem je solnce za goro šlo . . . Milo so zapeli zagorski zvonovi, o katerih ni danes več drugih sledov, kakor prav-ljica . . . Potem pa je legel mrak po vinogradih in klopotci so peli in bili veseli, nato pa je nastopila noč, ki je danes (l. 3.165) tudi taka kot je bila leta Gospodovega 1927.

Apoteoza (po starem Epilog).

Ako se izljubi kateremu naših tinto-mazov, da o vzoru idej, zapadenih v teh odlomkih neohistoričnega romana napiše paralelo, naj se obrne na našo redakcijo, kjer dobi ostale instrukcije. Biti pa mora brezmadežen humorist iz leta 3.165.

Gospodarstvo

Obdelava zemlje za nove nasade hmelja

Hmeljska rastlina razvije in požene tekom rasti zelo močne in globoke kore-nine. Tako se razvije glavna korenina do čez 4 m globoko in doseže 5 do 8 cm debelosti. Drobnejše in krajše stranske korenine pa ne segajo tako globoko; vendar se njih glavna množina razvija vseeno globokejšo, kot pri mnogih dru-gih poljskih rastlinah. Glavna njih množina se razrašča v globokini pol do 1 m pod površino zemlje. Na teh kore-ninah se razvijajo razventega še go-moljasti izrastki, v katerem spravlja hmeljska rastlina svojo rezervno hrano, ki jo nato porabi spomladi za razvoj mladih trt. Pri tem razvoju korenin in izrastkov pa mora rastlina prevladati upor zemlje. Čim bolj čvrsta je zemlja in čim manj je prerahljana, tem večje sile uporabi rastlina za premaganje upora zemlje, ostane ji pa radi tega manj energije za izdelavo plodov. V nezrahljani zemlji pa razvije tudi manj-šo množino korenin in temu odgovar-jajoče tudi manjše in slabejše nadzemske organe. Iz tega sledi, da bomo zelo pospešili razvoj korenin in s tem tudi nadzemskih delov, ako bomo poskrbeli za to, da bo ona plast zemlje, v kateri se razvije največ korenin, t. j. plast pol do 1 m pod površino, dobro zrahljana. Ker ni v poznejših letih, ko je hmelj že razvit, mogoče rahljanje na tako glo-bočino, moramo za to prerahljanje zem-lje poskrbeti, še predno zasadimo sa-dike. Z drugo besedo, za novi nasad hmelja ni dovoljno navadno oranje, marveč zemljo je treba zrigolirati.

Kdor se je odločil za sajenje hmelja, mora, ako hoče, da mu bo nasad dolgo vrsto let dobro rodil, to upoštevati. Po-polnoma napačno je, kot se je že dogo-dilo v mariborski okolici, da se misli na obdelavo zemlje šele komaj ob času v pozni spomladi, ko je že čas za sadi-tev in so sadike že tu. Dotodaj je pa bila zemlja popolnoma neobdelana, za-nemljena. Slabe posledice take ne-skrbnosti in nepoučenosti se bodo po-navljale vsakoletno v slabejšem pri-delku in rastlino bo predčasno opešala.

Kdor hoče pravilno izvršiti nov na-sad, mora zemljo zrahljati z rigolanjem, ki naj bo najmanj 60 cm globoka. Rigola-ti pa se mora že sedaj v jeseni, to pa iz raznih razlogov. Predvsem je jeseni več časa in več delavnih sil na razpo-lago kot spomladi. Z rigolanjem se spra-vi mrtva zemlja na površino, ako se rigola šele spomladi pred saditvijo, te-daj kepe te zemlje dolgo časa ne razpa-dajo, čez zimo se pa hitreje in temelji-tejše razdrobe, ker jih razžene zmraz. Mrtvica postane veliko rahlejša že ob času saditve, vse nadaljnje delo je ve-liko lažje. Jeseni zrigolana zemlja se boljše napije vlage, jo v sebi pridrži, se bolj vleže, s tem se vpostavi hitreje kroženje vlage v zemlji, novi nasad je mnogo boljše preskrbljen z vlago in varnejši pred sušo.

Kakovostno najboljšo se izvede rigo-lanje ročno z motiko in krampom. Pri večjih nasadih je sicer rigolanje z rigol-nim plugom hitrejšo, ne da se pa izvesti tako globoko ter zahteva zelo močno vprežno silo. Ravnotako navadno oranje obenem z globokim rahljanjem ter ora-nje z dvema plugoma, ki si sledita v isti brazdi.

Obenem se mora za novi nasad zem-lja močno pognojiti s hlevskim gnojem, isti se pa ne sme spravljaati globoko v zemljo, temveč plitvo, ker bi se inače ne razkrajal.

Nesreče v Italiji.

V sredo okoli polnoči je ponesrečil ne-daleč Bologne brzovlak Rim-Milan. Med vožnjo mimo neke postajice se je prevrnila električna lokomotiva, služ-beni in dva potniška vagona. Mnogo oseb je težko ranjenih. — V nekem ve-likem večnadstropnem žitnem skladišču v Cabbiano-Monferato se je podrl del stavbe, pri čemer se je ubilo četrto-ro oseb in mnogo delavcev težko ali lažje poškodovano.

KINO UNION.

Telefon št. 329

!! Danes premijera !!

Deviška vdovica

Kolosalna veseloigra v 7 činih z dra-žestno Laura La Plante v glavni vlogi. Popolnoma novo — moderno — humo-ristično. 6.a

Sport

SK. Maribor — SK. Merkur

Ker je SK Ptuj odpovedal revanžno prireditve SK Maribora, je sekcija skle-nila prijateljsko tekmo z »Merkurjem«, ki se bo vršila jutri dopoldne ob 10. na igrišču Maribora. Maribor bo zastopalo moštvo, ki je nastopilo v Ljubljani pro-ti Iliriji in podleglo v razmerju 3:2. O-beta se vsekakor vzorna igra, razen te-ga pa je to edina nogometna priredi-tev jutrišnjega dne, ker so ostale tekme radi popoldanskih dirk preložene.

Hazena Ilirija — Maribor

Jutri dopoldne se bo na igrišču Ate-ne vršila odločilna tekma za hazensko prvenstvo Slovenije med dosedanjim prvacom SK Ilirijo in SK Mariborom, ki vodi v prvenstveni tabeli z dvema toč-kama pred Ilirijo. Obe družini sta v iz-borni kondiciji, tako da so mnenja o izi-du odločilnega boja docela deljena. Zmagala bo odločnejša družina. »Mari-boru« tokrat zadostuje neodločen rezul-tat, dočim sta Iliriji za prvenstvo po-trebni dve točki. Sodil bo g. Schneller iz Beograda.

Mednarodni Lawn-tenis turnir za prvenstvo Slovenije

Že tretji dan se vrši na igriščih Ra-pida in Maribora zanimiva mednarodna tekmovalna za prvenstvo Slovenije. Poleg domačih igralcev nastopajo re-prezentanti Dunaja, Gradca, Zagreba in Ljubljane, kar je močno konkurenco znatno poostriilo. Danes popoldne in ju-tri dopoldne se bodo odigravale posled-nje in najzanimivejše runde najboljših. Že v dosedanjih tekmovaljih so številni konkurenti nudili prvovrstno igro, v naslednjih pa bodo morali spričo nasto-pa inozemskih mojstrov podvojiti od-por in zastaviti vse svoje znanje, s čim-mer se bo kvaliteta poslednjih iger zna-tno dvignila, kar potrjuje tudi veliko zanimanje, ki ga izkazujejo domači sportniki za vzorno prireditve.

Motociklistične dirke na Teznu

Motociklistične dirke so po ustano-vitvi Motokluba Maribor postale obli-gatne prireditve naših najmlajših sportni-kov. Kljub kratki dobi živahnega moto-ciklističnega pokreta sportnega znača-ja si je najmlajša sportna panoga pri-dobila ogromno število simpatizerjev, ki z velikim zanimanjem posejajo vse pri-reditve. Jutrišnje dirke so za naše me-sto prava senzacija. Že dva dni brne na tezenskem dirkališču prvovrstni, vrhuns-ki stroji, ki jih vodijo spretni roke doma-čih in inozemskih motociklistov — več-kratnih prvakov in nevarnih prvakov najrazličnejših kategorij. Z največjo resnostjo se pripravljajo za odločilne trenutke jutrišnjih dirk, ki jim bodo ali ponovno prinesle zmagovalstvo, ali pa zasenčile njih dosedanje uspehe. Pozor-nost vse javnosti je obrnjena na moto-ciklistična tekmovalja in mirno lahko trdimo, da si je motociklistični sport od vseh sportnih panog pridobil največ pri-stašev, kar je brez dvoma pripisati u-spešni organizaciji in primerni reklami, zlasti pa uspehom domačih sportnikov. Glede na številne prijave se sklepa, da bo jutrišnja dirka doslej največja pri-reditev v Mariboru.

Kolesarska dirka Peruna

Jutri dopoldne ob 8. startajo dirkači »Peruna« na Kralja Perta trgu. Gre za prvenstvo kluba, za katero bodo tekmo-vali na 100 kilometrski progi Maribor-Vojnik - Maribor. Med konkurenti so najresnejši kandidati za naslov klubo-vega prvaka: Nabergoj, Krameršič, Ši-benik, Jurič in drugi. Zmagovalec pri-spe na cilj okrog 11.30.

Turško gospodarstvo

Velike sposobnosti arabskih kmetov — Kako postaja Angora pravo središče države

Če se le nekda hotelo označiti zaničnost, razsipnost, divjaško uničevanje dobrin, korupcija itd., se je dejalo: to je pa turško gospodarstvo. To pa danes ne velja več in je nova Turčija celo na dobri poti, da postane njeno gospodarstvo vzor za mnoge druge. Danes si ne sme nihče več domišljevati, da je turška reforma ali nova Turčija edinole v odpravi sultana, fesa in v ženski emancipaciji. Nova Turčija se mogoče udeležuje tudi na gospodarskem polju.

Od starega turškega režima toliko prezirano anatolsko kmetstvo prebivalstvo je največja aktiva turškega gospodarstva. Od tujcev ni nihče pričakoval, da se bodo Anatolci tako hitro in s tolikimi uspehi lotili modernega poljedelstva. Danes je anatolski ječmen v visoki ceni na svetovnih žitnih trgih in tudi produkcija tobaka je prvovrstna. Najboljši tobak se prideluje na južno-zapadni obali Črnega morja. Producersi uporabljajo danes brez izjeme moderne pripomočke in zato ni čuda, da so postali Amerikanci glavni kupci turškega tobaka.

Dragoceni pridelki novo-turškega poljedelstva so tudi nairazličnejše vrste južnega sadja in sočivja. Tudi ti pridelki se dobro uveljavljajo vsled svoje dobre kakovosti kljub veliki konkurenci. Velike izvoznice družbe kanadskih in avstralskih rožin so skušale celo potom časopisja izpodrinuti turške pridelke, češ, da so zanemarjeni in nesnažni. Ta kampanja pa ni imela uspeha, ker so se na tržiščih lahko prepirali o nasprotnem.

Tudi industrija se močno razvija. Primitivno pletenje in tkanje preprog se je najprej industrializiralo. Potem so se uvedle tudi velike tkalnice sukna in

platna in je danes tekstilna industrija z ozirom na svojo kratko dobo že na precejšnji višini. Dober glas ima tudi turška brussa-svila. Zgradili so tudi več tovarnih sladkorna, ki še pa niso v pravem razmahu.

V Turčiji se tudi mnogo gradi in zida. Gospodarski razvoj stavi na promet zahteve in zato se tudi gradi ena cesta za drugo. Veliko dela daje tudi železnica. Nove proge se gradijo deloma v državni režiji, deloma pa po sporazumu z raznimi tujimi podjetniki. Glavni namen novih prog je ta, da bi politična centrala Angora postala tudi v prometu in potom prometa gospodarsko in vojaško središče. Nove proge se gradijo sicer na vse strani, imajo pa vse za izhodišče Angoro.

Velika delavnost in gospodarski razvoj nove Turčije ne dajejo tisočerm domačinom samo kruha, ampak tudi novi način življenja — nov svet. Ljudje, ki so od rodu stoječno prenašali nahujske siromaštvo in navečjo zaničnost, so se naenkrat znašli v vrtincu modernega dela in življenja. Od začetka jim je šlo trdo, šečasa se jim odprli novi pogledi na življenje in ko so bili enkrat tako daleč, se je po zatrevanju tujih strokovnjakov in predelavcev začela med njimi velika podjetnost in spretnost. Danes med domačimi in tujimi delavci na videz ni nobenih razlik. Vsaj pri delu ne. Razlike se kažejo pri uporabi zasluzka. Tuji delavci — življenjski brodolomci iz vseh delov sveta, zapravljajo, domačini pa živijo zelo zmerno ter štedijo denar, da bi si čimprej uredili lastno domačijo in delali za sebe. Turški preobrat s širokopoteznim gospodarskim razmahom je ustvaril torej tudi velike moralne vrednote.

Ena raca v vodo, vse za njo

Od časa do časa poročajo z raznih platí sveta, kako navdušeno posnema ta ali oni narod ali država institucijo laškega fašizma. Mislijo pač, da se bo de pričel za njih z uvedbo črnosrajčništva zlati vek, kakršen blesti na prvi pogled z apeninskega polotoka, ki mu je bil na vse zadnje za nekaj časa res potreben podoben pokret. In končno tudi izjemno stališče Italije, ki briskira vse mednarodne ustanove in običaje in ji to svet mirno dopusti, marsikomu imponira. Naravno, če bi se Mussolini udal raznim mednarodnim in meddržavnim predpisom, njegovo kraljestvo ne bi bilo tako mogočno. Ni čuda torej če današnji fašistovski vzgled svetega egoizma močno vleče v samih demokracijskih vladavinah, kaj šele tam, kjer je demokracija narodu španska vas.

Toda tako slovesno in sijajno se doslej še ni nikjer ustanavljal fašizem kakor v kraljestvu šaha, Riza Kan, šah in kralj perzijski, epigon Mussolinijev in Kemal pašin, je te dni sklical v svojo palačo ustanovno glavno skupščino fašizma. Ker je celo predsedoval zboru sam kralj, so bili navzoči vsi ministri in visoki državni uradniki. Članski kader bodo dajali predvsem mlajši elementi uradništva, dalje oficirji ter študenti. Tudi uniformo kajpak dobilo v kratkem perzijski fašisti. Njihova naloga pa bo predvsem kontrola nad obnašanjem naroda zlasti na ruski meji. Peržani namreč še vedno ne gledajo simpatično svojega vladarja in njegovega režima. Seveda si je potem treba pomagati s fašizmom!

Srna ga je ubila.

Čudna smrtna nesreča se je pripetila te dni na cesti pri Geltendorfu na Bavarskem. Ko se je ponoči peljal ključavničar Stangl s svojim motornim kolesom, je privabila njegova svetla luč z gozda srnico, ki se je zaletela naravnost pred kolo. Motor se je prevrnil in vozač se je na mestu ubil.

Neutrudljiv plesalec.

Iz Madrida poročajo, da je plesalec Charles Micoias postavil nov rekord v plesni vztrajnosti. Brez odmora je plesal 200 ur.

Neveste in žene v Indiji

Indijska vlada je izdala obsežno statistiko o porokah in zakonih v Indiji. Iz te statistike je razvidno, da je v Indiji še vedno prodajanje in kupovanje nevest v navadi. Neveste se prodajajo zlasti med revnejšimi sloji, ker je žena možu enako vredna delovna moč. Med meščanstvom in v višjih kastah, kjer opravljajo ženske le domača dela, je pa že splošno v navadi, da prinese nevesta doto v hišo. Med Hindustanci se dekleta zelo rano možijo. Če ni pravega snubca, se pa opravi poročni obred na ta način, da zastopa ženina kakšno drevo ali kakšna cvetlica. Zakoni nastanejo tudi potom izmenjave, tatvine ali rop. Tudi poroke med otroci so še udomačene v nekaterih pokrajinah. Omoži se 10 do 15 let stara dekleta. V vasi, kjer pri manjkajo žensk, še pa dekleta teh let tudi prodajajo. Cena se ravna po starosti: čim starejša, tem dražja, ker se pri takih kupčijah kalkulira edino le s sposobnostjo za razna dela. Oddajajo se pa tudi dekletca od 8 let in sicer par let zastoni, pozneje pa za gotovo dobo letno pogodbeno določeno svoto.

Kritik in maščevalni muzik

Norveška prestolnica Oslo je minule dni doživel redko senzacijo, o kateri se zlasti v umetniških krogih mnogo razpravljalo. V avli vseučilišča se je pripetil velik škandal. Glasbeni kritik in komponist Per Raiderson in novinar Gjesdal, član redakcije »Dagbladet« sta bila že deli časa sprta, vendar ju ni bilo mogoče pomiriti. Komponist je na univerzi pristopil k novinarju in mu prislonil klofuto. Novinar pa ga je zgrabil za vrat, podrl na tla in pretepel kakor slabotnega paglavca. Z naporom so bojevita sovražnika pomirili. Intervinirala je tudi policija in odvedla pretepača na stražnico.

Komponist je izjavil, da ga novinar že deli časa preganja s krivičnimi kritiki, radi česar ga je hotel osramotiti pred javnostjo. Vendar mu maščevanje ni uspelo, kajti korajža ni odtehtala novinarjeve moči, ki jo je dobrodu mental na komponistovih kosteh.

Spominjajte se CMD

Dražba.

Glasom sklepa okrajnega sodišča v Mariboru z dne 21. julija 1927 E 1537/27-11 prideta dne 28. septembra 1927 pri okrajnem sodišču v Mariboru, soba šte. 27 nastopni 2 zemljišči k javni dražbi:

1.) vlož. šte. 24 k. o. Grajska vrata

cenilna vrednost Din 225.131.—, najmanjši ponudek Din 150.000.—

2.) vlož. šte. 141 k. o. Grajski marof

cenilna vrednost Din 323.216.—, najmanjši ponudek Din 225.000.—

Obe hiši se bodeta posamezno prodali. Informacije daje pisarna dr. Juritsch v Mariboru, Aleksandrova cesta 12. 1106

Franjo Lah

trgovina z manufakturnim blagom

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnega 1086 manufakturnega blaga po najnižjih cenah

Maribor, na vogalu Vetrinjske in Jurčičeve ul.

Zimsko blago

se kupuje dobro in poceni pri

J. Trpin-u, Maribor

Glavni trg 17 1085

Prazne steklenice od Odel-a

kupuje

Drago Rosina

Vetrinjska ulica 26

Kyffhäuser-Technikum
Frankenhausen (Nemčija)
Ing. zola za avto- in strojegradbo,
elektrotehniko. Posebni oddelki za
poljedel. stroje in žrakovno teh.

Ovratnice, klobuke, srajce,
nogavice, galanterijo in
modne predmete si nabavite najbolj pri

IGO BALOH

Glavni trg 17 Vetrinjska ulica 18. 865

Maksim Gorki:

Otroška leta

Poslovenil dr. I. D.

I.

V poltemni, tesni sobi leži pod oknom na tleh moj oče, odet z belim prtom in nenavadno dolg; prsti njegovih bosih nog so čudno razprostrti, tudi prsti prijaznih rok, mirno položenih na prsi, so skrivljeni; njegove vesele oči so pokrite s črnimi ploščami bakrenih novcev, dobri obraz je temen in me plaši z neprijazno se režečimi zobmi.

Mati, napol gola in v rdečem krilu, kleči in češe dolge, mehke očetove lase s čela na zatilnik s črnim glavnikom, s katerim sem jaz rad žagal lupine melon; mati nepretrgoma nekaj govori s pridruženim, hripavim glasom, njene sive oči so nabrekle in se kakor tajajo, preplavljene z velikimi kapljami solz.

Mene drži za roko babica, okrogla, debeloglava žena, z velikimi očmi in smešno prhkim nosom; tudi ona joče, nekako na poseben način in dobrosrčno odpevajoč materi, treneta

vsem telesu in me suvaje vleče k očetu; jaz se upiram, se skrivam za njo, bojim se in nerodno mi je.

Še nikoli nisem bil videl, da bi bili odrasli jokali, in ne razumem besed, ki mi jih ponavlja babica:

»Poslovi se od očeta, nikoli več ga ne boš videl, umrl je, dragec, mnogo prezgodaj in ne v pravem času...«

Bil sem hudo bolan, toliko, da sem bil zopet na nogah, med boleznijo — dobro se spominjam tega — se je oče veselo nasmehnil, nato je naenkrat izginil in zamenjala ga je babica, ta tuja ženska.

»Odkod si prišla?« sem jo vprašal. »Od gornje strani, iz Nižnjega, toda nisem prišla, temveč sem se pripeljala! Po vodi se ne hodi, molči sedaj!«

To je bilo smešno, nerazumljivo in neverjetno; zgoraj v hiši sta živela bradata Perzija, v kleti pa je star, rumen Kalmik prodajal ovčje kože. Po državi pri stopnicah je bilo mogoče peljati se od zgoraj dol, ali pa skotaliti se, če si padel — to sem dobro vedel. Toda kaj ima tu opraviti voda? Vse to je neverjetno, zabavno in zmešano.

»Toda zakaj naj bom tiho?«

»Zato, ker delaš hrup«, je rekla babica z nasmehom.

Govorila je ljubeznivo, veselo, ubrano. Že takoj s prvim dnem sem se spoprijateljil z njo, in sedaj se mi zahoče, da bi kaj skoraj šla z menoj iz te sobe.

Hudo mi je zaradi matere; njene solze in njeno jadikovanje je vžgalo v meni novo, vznemirjajoče čustvo. Prvikrat jo vidim tako — bila je vedno stroga, govorila je malo, bila je čista, gladka in velika kakor konj; imela je trdo telo in strašno močne roke. A naenkrat je vsa postala nekako zabuhla in razmršana, vse na njej je prišlo v nered; lasje, ki so ležali na glavi lepo počesani kakor velika, svetla čepica, so se razsuli po golih plečih, padli so ji čez obraz, polovica njih pa, spletenih v kito, je opletala sem in tja ter se zadevala v zasuli očetov obraz. Že dolgo stojim v sobi, toda ona se niti enkrat ni ozrla v me. — Češe očeta, glasno joče in se davi s solzami.

Skozi duri pogledajo črni možje in stražnik. Ta srdito kriči: »Spravite kmalu proč!«

Okno je zagnjeno s temnim zastorom, ki se napihuje kakor jadro. Ne-koč me je peljal oče z jadrom. Naenkrat je zagrnelo. Oče se je zasmejal, me krepko stisnil s koleno in kriknil:

»Saj ni nič, ne boj se, Luk!«

Naenkrat se je mati težko pogнала s tal, pa znova sedla, se vrgla na tilnik in pometla tla z lasmi; njen blede, beli obraz je posivel, zobje so ji zarežali kakor očetu in zakričala je s strašnim glasom:

»Zaprte vrata — Aleksej — iz hiše!«

Babica me je sunila v stran, planila k vratom in zakričala:

»Domačini, ne bojte se, ne dotaknite se je, za Kriščevo voljo! Saj ni — kolera, porodne bolečine so jo poprijele, usmiliti se, možje!«

Skril sem se v temen kot za skrivajo na tleh, jočeč in škripajoč z zobmi, babica pa lazi okrog nje — govori prijazno in veselo:

»V imenu Očeta in Sina... Potrpi, Variuša! Presveta Mati Božja, priprošnjica...«

koniec prihodnj

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Ženitve, dopisovanje in oglasi trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Konservatoristka
poučuje klavir in teorijo po ugodni ceni doma in izven doma. Klavir za vaio na razpolago. Jemec, Ipavčeva 40, Maribor. 1107

Oddam stanovanje
s posebnim vhodom z 1 ali 2 posteljama dvema gospodoma. Perilo, kava, elektrika. Cena zelo nizka. — Linhartova 12. Maribor. 1098

Kupim majhno stavbišče ali hišico
v sredini Maribora. Naslov v upravi lista. 1093

Zastopstvo Marstan.
Tudi Maribor in večji kraji. Prednost: garancije zmožni. — Ponudbe: Marstan, Koroška c. 10 I. Maribor. 1095

Čisto, lepo, prostorno sobo
za 1—2 osebi oddam takoj ali pozneje; pred parkom Gosposka ul. 58 I. vrata 2. 1082

Izborna kosilo
v boljši hiši, v sredini mesta, blizu sodišča, se oddaja za dame in gospode. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Cena zmerna«. 1099

Šolske torbice
nahrbtnike, jermene za knjige itd. na debelo in drobno pri IVAN KRAVOS. — Aleksandrova cesta 13. 830.

Pisarniški lokal,
obstoječ iz dveh velikih prostorov, v sredini Maribora, se odda s 1. oktobrom 1927. Vprašati v upravi lista. 1077

Trgovsko ogrevo
(stelaže) kupim. Ponudbe na upravo tega lista pod »Tako«. 1088

Vzamem v oskrbo
starejšo gospo z majhnim kapitalom, ki bi mi pomagala izdelati že dograjeno hišo. — Naslov v upravi »Večernika«. 1094

Hišnim gospodarjem
in vsem imejteljem odvisnih stanovanj, praznih sob, lokalov, na razpolago velika izbira reflektantov. Prijave sprejema brezplačno »Marstan«, Maribor, Koroška c. 10. I. 1097

Knjige veže
od priproste do umetniško dovršene veže solidno in ceno atelje za umetno knjigoveštvo Miho Vahtar, Maribor, Gosposka ul. 24 in 37. 428

Gonilni jermeni,
najboljše kakovosti, že strojno pretegnjeni, za mlino, žage, mlatilnice, tovarne itd. kakor tudi šivalni in vezalni jermeni v zalogi pri IVAN KRAVOS. Aleksandrova c. 13. Zahtevajte ponudbo. 829

Pohištvo posteljnina vložki matrace zastori posteljne odeje pohištveno tkanino itd.
najboljše in najceneje pri

Karolu Preis
Maribor, Gosposka 20
Brezplačni ceniki!

Recite moji ženi,
da sem šel na

„Medo“ kavo

Kolesarsko društvo „EDELWEISS 1900“

bo priredilo v nedeljo, dne 2. oktobra 1927
v verandi in salonu „Union“

veliko vinsko trgatev

Pomnožena godba, krasne dekoracije.

Vstopnina Din 6.—

(družinske vstopnice za tri osebe samo Din 12.—).
Začetek ob 15. uri. 1110 Začetek ob 15. uri.

Kavarna Evropa

Danes in jutri koncert,
igra vojaška godba. 1112

Razpis.

Posojilnica v Mariboru, r. z. z. o. z. (Narodni dom) razpisuje za leto 1927-28 **dr. Franja Rapoca ustanove** za visokošolce, devet mest po Din 300.—.

Pravico do teh ustanov imajo visokošolci slovenske narodnosti iz mariborskega in šoštanjkega okraja. Prošnje z domovnico, zadnjim šolskim spričevalom in ubožnim listom naj se vložijo do 28. septembra 1927 pri Posojilnici v Narodnem domu.

V MARIBORU, dne 17. septembra 1927.

Dr. Radoslav Pipuš
predsednik.

Izurjeno stenotipistinj

išče tukajšnji odvetnik. Pismene ponudbe na Oglasni zavod Kovačič, Maribor, Slomškov trg. 1096

MESARIJO

vzamem takoj v najem. Cenjene ponudbe na upravo lista pod šifro „Klavnica“. 1109

Zimsko perilo

copate, raznovrstne oblike itd. kupite pri

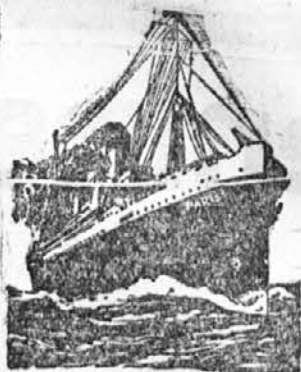
Jakob-u Lah-u,
Maribor. samo Glavni trg št. 2

Vse šolske potrebščine

v največji izbiri in po solidnih cenah le v trgovini
Zlata Brišnik, Maribor, Slovenska ul. 11

SLAVIJA
Jugoslovanska zavarovalna banka
ekspozitura Maribor
se je preselila s pisarniškim prostorom iz Slovenske ul. 2 na Aleksandrovo cesto 6
v palačo Zadržne gospodarske banke

Francoska linija, Cie. Gle. Transatlantique

V južno Ameriko, Argentinijo, Uruguay, Peru, Chile, Avstralijo, severno Ameriko in Kanado z največjimi in najhitrejšimi brzoparniki vsak teden iz Havre, Bordeaux in Marsilije. Havre—Newyork samo 5 1/2 dni čez morje. Izborna postrežba, izvrstna hrana, vino brezplačno. Cie Chargeurs Réunis, Sud-Atlantique, Transports Maritimes.

Vsa pojasnila daje brezplačno zastopnik

IVAN KRAKER, LJUBLJANA
KOLODVORŠKA ULICA 35. 25

Moderno urejena mehanična delavnica

z električnim pogonom za popravila navadnih in motornih koles s posebnim oddelkom za popravila šivalnih in pisalnih strojev, otroških vozičkov, gramofonov itd. itd.

Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ul. 14

se cenj. občinstvu najtopleje priporoča.

I. grafični umetniški zavod

MARIBORSKA TISKARNA

TELEFON: 24

D.D. MARIBOR

JURČIČEVA UL. 4

Sitografija
Kamnotisk
Knjigotisk
Knjigovežnica

Rotacijski
Stavni stroji
Stereotipija
Plakaterski
zavod

PREVZAME VSA V TO STROKO SPADA JOČA DELA V ENI IN VEČ BARVAH
ZMERNE CENE! TOČNA POSTREŽBA!

NAJVEČJE PODJETJE TE STROKE NA BIVSEM STAJERSKEM

NEDELJA, 18. SEPT.

VELIKA INTERNACIJONALNA

NEDELJA, 18. SEPT.

MOTOCIKLISTIČNA DIRKA

OB 14. URI

NA TEZNU

MOTOKLUB MARIBOR

1083

Ne zamenjajte naše stare trgovine z
manufakturo

WORSCHKE IN PREAC
MARIBOR - SAMO GOSPOSKA ULICA 8.

Tam kjer visi „K SOLNCU“

se priporoča po najnižjih brezkonkurenčnih
cenah sukno za obleke, kakor tudi vsakovrstno
manufakturno blago ter tkanine za perilo.

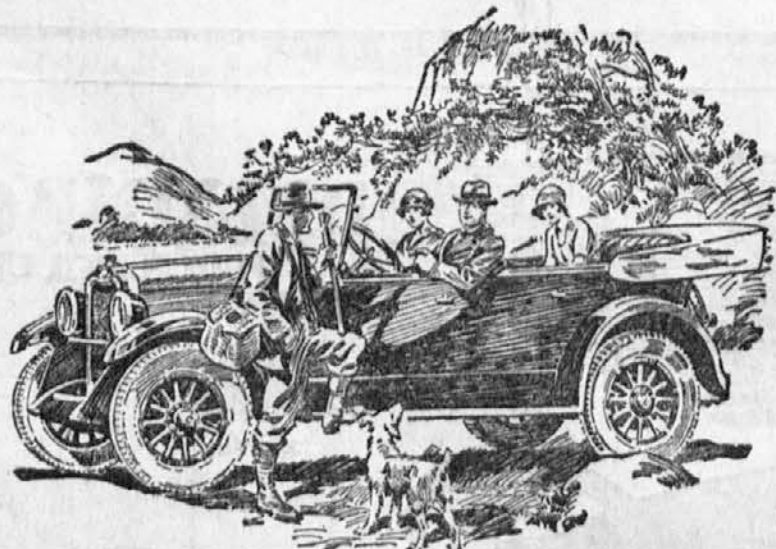
Pohištvo

Priporočam svojo veliko zalogo **jedilnic, spalnic, otoman,**
divanov, madracev, klubskih garnitur, sobe za
gospode od priproste do najfinejše izdelave. —

Zaročenci imajo posebne ugodnosti. 1084

Ernest Zelenka
Maribor, Ulica 10. oktobra št. 5

Chevrolet

Košir & Co., d. z o. z., Maribor, Trg svobode 6
Zastopstvo svetovno znane tovarne General motor „CANADA“.
Touring 5 sedežni osebni vozovi kompletni Din 56.000.—, 1½ tonski
tovorni vozovi kompletni Din 53.000.—. Vsi rezervni deli vedno na
razpolago. — Zahtevajte cenike. 1087

Din 199

čevlji s spono lakasti in
v modnih barvah pri

Anici Traun
Grajski trg 1 870

Vinotoč v Peklu

(Lajtersberg) 1080

V nedeljo 18. septembra
se toči letošnji vinski mošt

POZOR! POZOR!

Krojači, šivilje, čevljarji,

ako Vam Vaši stroji nagajajo
obrtnike se na specialno me-
hanično delavnico **Justin**
Gustinčič, Tattenbachova ulica
št. 14, ker ima ista specialni
oddelek za popravila strojev
vseh vrst. 937

Tesan les

Potrebujem za takojšnjo dobavo
privorsten suh, raven in obtesan
les 1071

3/4" 8 m	ca. 10 m³
7/8" 9 m ali 5 m	ca. 18 m³
8/8" 7 m	ca. 17 m³
9/11" 6 m ali 7 m	ca. 80 m³

Ponudbe za celo ali delno par-
tijo poslati z označbo cene in
vagon nakladna postaja na
Ivan Hartl, skl. tehn. drva
Zagreb, Martičeva ulica 25

Le specialist zamore
strokovno popraviti
Vaše pisalne stroje!

Mehanik Ivan Legat
Maribor 1101

Vetrinjska ul. 30
telefon int. 434

Zaloga novih in rab-
ljenih pisalnih strojev

Naznanilo

Cenjenim odjemalcem naznanjam, da bom v letu
1904 od Franc Podgorškega v Mariboru, Sloven-
ska ulica 7, ustanovljeno trgovino, ki jo vodim
že od l. 1920, vodil od sedaj naprej pod firmo

Franca Podgorškega naslednik Franc Bela

Z zahvalo za dosedaj izkazano zaupanje se ri-
poročam tudi za bodoče ter jamčim s strokovnim
vodstvom trgovine za najboljšo postrežbo vseh
odjemalcev. — Z odličnim spoštovanjem

Franc Bela

Franca Podgorškega naslednik
bandažist. 1089

Radi opustitve trgovine

se razprodaja po zelo zni-
žanih cenah vse blago pri

Jos. Karničnik 1091

Slovenska ulica 10

Ne zamudite te prilike!

Pletenine

kakor jopice
telovniki
pullowerji
plašči

kostimi

večerne rute

otroške

garniture etc.

iz čiste volne in po nizkih cenah priporoča pletarna

M. Vezjak, Maribor
Vetrinjska ulica 17

Na drobno!

Na debelo!

Vsa naročila, tudi s prispevanjem lastnega materiala,
1014 se izvršujejo hitro in poceni!

Vse oblačilne predmete

Na obrokel

nudi

Na obrokel

L. Ornik, Koroška c. 9
Maribor 1103

Velika izbira jesenskega sukna za plašče in obleke!